

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« _____ » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКОМПАНеМЕНТ

для студентів

спеціальності

014.13 Середня освіта

освітньо-професійної програми

Музичне мистецтво

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробники:

Валентина СОКАЛЬСЬКА, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Тетяна ПАВЛОВСЬКА-ЄЖОВА, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

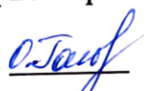
Бойчук К.П., Куцан О.Г., Міщенко З.І., Павловська-Єжова Т.А., Сокальська В.Ф., Шпирка О.Д., – викладачі циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від « 30 » серпня 2023 року № 1

Голова циклової комісії музики і хореографії Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено « _____ » _____ 2023 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), « _____ » _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. (_____), « _____ » _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. (_____), « _____ » _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. (_____), « _____ » _____ 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів (годин)	4/120	
Курс	3	
Семестр	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, в тому числі:	30	30
Аудиторні	18	18
Самостійна робота	-	-
Підготовка і складання підсумкового контролю	12	12
Форма семестрового контролю	Залік	-

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів (годин)	4/120	
Курс	4	
Семестр	7	
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	
Обсяг кредитів	1	
Обсяг годин, в тому числі:	30	
Аудиторні	20	
Самостійна робота	4	
Підготовка і складання підсумкового контролю	6	
Форма семестрового контролю	Екзамен	-

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: підготовка майбутнього фахівця в галузі музичного мистецтва, який володіє необхідними навичками концертмейстерсько-акомпаніаторської роботи з урахуванням професійної спрямованості та специфіки роботи з дитячим колективом, здатного здійснювати музично-педагогічну діяльність з високим рівнем теоретичного і методичного осмислення суті педагогічної взаємодії; формування навичок успішної особистості: ціннісних орієнтацій, емоційного інтелекту, когнітивної гнучкості, потреби в творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Завдання курсу:

- виховання професійних якостей концертмейстера-акомпаніатора, опанування концертмейстерськими компетенціями, які забезпечать успішність майбутньої професійної діяльності;
- формування у студентів художнього смаку і виконавської культури, почуття стилю, ознайомлення з кращими зразками класичної вітчизняної та зарубіжної музики, народної музичної творчості;
- оволодіння різноманітним музично-педагогічним репертуаром, постійне його розширення, створення репертуарного фонду для майбутньої творчої самостійної роботи;
- формування практичних умінь і навичок роботи з дітьми шкільного та дошкільного віку;
- розвиток творчих здібностей студентів;
- набуття студентами певної виконавської свободи у виконанні музичних творів;
- формування у студентів вміння застосовувати в навчально-виховному процесі надбань класичних і сучасних педагогічних досліджень, новаторських ідей;
- створення у студентів позитивної мотивації до вивчення курсу і майбутньої професійної діяльності.

Дисципліна «Акомпанемент», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компет.
Загальні компетентності		
ЗК 4	Спроможність самостійно проводити пізнавальну діяльність, здатність до самоорганізації та саморозвитку.	2-7 (мод.3) 3,5,7(мод.4) 1-7 (мод.5)
Фахові компетентності		
ФК 5	Здатність застосовувати інструментально-виконавські вміння у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності. Володіння методами роботи над творами різного жанру та стилю. Здатність до ансамблевої гри, спроможність поєднувати акомпаніаторські навички зі співом та елементами диригентської техніки.	1-7 (мод.3) 1-7 (мод.4) 1-7 (мод.5)
ФК 7	Володіння навичками хорового співу, хорового диригування, аналізу та читання хорових партитур; знання різножанрового хорового репертуару, методів роботи над хоровими творами, методикою роботи з хоровими колективами.	5-6 (мод.4) 2,3,7 (мод.5)
ФК 8	Здатність поширювати знання з історії української та світової культури, літератури, народознавства; формувати повагу до національної мови.	1-7 (мод.3) 1-7 (мод.4) 1-7 (мод.5)
ФК 9	Спроможність проводити різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності.	7 (мод.3) 7 (мод.4)
ФК 10	Спроможність формувати високі морально-етичні якості особистості, розвивати художньо-естетичний смак, збагачувати інтелектуальний, творчий, культурний потенціал.	1-7 (мод.3) 1-7 (мод.4) 1-7 (мод.5)
Предметні компетентності		
	Готовність до високохудожнього виконання музичних творів, володіння мистецтвом інструментального супроводу.	1-7 (мод.3) 3,5-7 (мод.4) 1-7 (мод.5)
	Здатність акомпанувати солісту, ансамблю та учнівському хору відповідно до конкретних завдань професійної музично-педагогічної діяльності.	3-7 (мод.4) 1,6,7(мод.5)
	Спроможність застосування законів ансамблевих співвідношень, відчуття єдності і взаємодії між партією соліста і партією акомпанементу.	1-7 (мод.3) 5-7 (мод.4) 1,2,4(мод.5)
	Здатність застосовувати навички читання з листа, підбору на слух, імпровізації в професійній діяльності.	2-5 (мод.3) 3,5 (мод.4) 1-7 (мод.5)
	Спроможність акомпанувати власному співу, володіючи співвідношенням голосу та супроводу.	3,5-7(мод.4) 1,6,7(мод.5)
	Готовність до концертно-виконавської діяльності	7 (мод.3) 7 (мод.4) 1,7 (мод.5)

3. Програмні результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- вміти творчо вирішувати нестандартні завдання в професійній діяльності (ОПП, ПРН 3);
- проводити музичні заняття / уроки музичного мистецтва в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, аналізувати їх щодо досягнення мети і завдань, ефективності застосованих форм, методів, засобів і технологій (ОПП, ПРН 5);
- інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію) (ОПП, ПРН 12);
- використовувати професійно-профільовані знання, уміння і навички в галузі професійної діяльності (ОПП, ПРН 13);
- виявляти здатність до професійного лідерства, розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації в професійній діяльності (ОПП, ПРН 17);
- популяризувати музичне мистецтво в процесі різноманітної художньо-просвітницької діяльності (ОПП, ПРН 18);
- виявляти уміння акомпанувати солісту, ансамблю та учнівському хору відповідно до конкретних завдань професійної музично-педагогічної діяльності;
- виявляти володіння навичками читання з листа, підбору на слух, імпровізації в професійній діяльності;
- виявляти спроможність до концертно-виконавської діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план навчальної дисципліни

№ п/п	Тематика змістових модулів	Всього год.	Види занять Розподіл годин		
			практ.	самоств. робота	підгот. і склад. підс. контролю

Змістовий модуль №3. Формування концертмейстерських компетентностей в процесі роботи над інструментальними творами

1	Інструментальний ансамбль як одна із складових концертмейстерської роботи.	2	2	-	-
2	Особливості виконання фортепіанної партії в роботі зі струнниками.	4	2	-	2
3	Особливості акомпанування музикантам-духовикам.	4	2	-	2
4	Аналіз фактури акомпанементу, стильових, жанрових особливостей музичного твору.	4	2	-	2
5	Розвиток ансамблевого відчуття, досягнення динамічної, тембральної та агогічної збалансованості звучання ансамблю.	6	4	-	2
6	Узгодження виконавцями інтерпретації музичного твору.	4	2	-	2
7	Підготовка до публічного виконання.	6	4	-	2
Всього: 30 год. (1 кред.)		30	18	-	12

Змістовий модуль № 4. Робота над пісенним репертуаром для дітей дошкільного та шкільного віку

1	Музика як засіб протидії емоційному виснаженню під час війни.	2	2	-	-
2	Основні програмові вимоги музичного виховання дітей дошкільного і шкільного віку. Принципи добору музичних творів з огляду на сучасні події в Україні.	4	2	-	2
3	Особливості роботи акомпаніатора над дошкільним пісенним репертуаром	4	2	-	2
4	Мета і завдання навчання мистецтва у школі згідно з Типовою освітньою програмою НУШ 1-2 кл, 3-4 кл.	4	2		2
5	Концертмейстерські навички в роботі над шкільним репертуаром (для соліста, ансамблю, хору)	6	4	-	2
6	Поєднання акомпаніаторських навичок з елементами диригентської техніки	4	2	-	2
7	Реалізація творчого потенціалу майбутнього фахівця в галузі музично-педагогічної освіти в умовах педагогічної практики	6	4	-	2
	Всього: 30 год. (1 кред.)	30	18	-	12

Змістовий модуль № 5. Закріплення концертмейстерських навичок. Транспонування, читання нот з листа, гармонізація та спрощення нотного тексту.

1	Удосконалення концертмейстерських навичок – важлива складова професійної компетентності вчителя музики та музичного керівника.	2	2	-	-
2	Засвоєння узагальнених фактурних формул як метод навчання читання нот з аркушу.	4	4	-	-
3	Значення аплікатури у формуванні навичок читання з аркушу.	4	2	-	2
4	Практичне значення транспонування музичного твору. Основні види транспонування.	2	2	-	-
5	Транспонування пісенного репертуару.	6	2	2	2
6	Навички підбору мелодії на слух. Гармонізація акомпанементу за заданими гармонічними формулами.	6	4	2	-
7	Формування навичок та умінь створення адаптованого, спрощеного нотного тексту програмових музичних творів.	6	4	-	2
	Всього: 30 год.(1 кредит)	30	20	4	6

5. П Р О Г Р А М А курсу «А К О М П А Н Е М Е Н Т»

Змістовий модуль № 3. Формування концертмейстерських компетентностей в процесі роботи над інструментальними творами

Тема № 1. Інструментальний ансамбль як одна із складових концертмейстерської роботи.

Формування інструментально-виконавської компетентності та розвиток творчого потенціалу. Володіння навичками колективного виконавства.

Тема № 2. Особливості виконання фортепіанної партії в роботі зі струнниками.

Обізнаність з особливостями звуковидобування струнно-смичкових інструментів. Розуміння теситурних, тембральних, штрихових характеристик. Значення динамічної узгодженості, враховуючи регістрові відмінності звучання інструментів.

Тема № 3. Особливості акомпанування музикантам-духовикам.

Володіння знаннями про можливості виконавського апарату, дихання музиканта-духовика, акустичну природу і конструкцію духових інструментів, особливості артикуляційної і апікатурної моторики.

Тема № 4. Аналіз фактури акомпанементу, стильових, жанрових особливостей музичного твору.

Формування навичок виконання музики, різної за стилем і жанром: класичних і сучасних творів, джазової музики, дитячого репертуару тощо.

Аналіз (в залежності від стилю і жанру музики) характер викладу партій: жартівливий, наспівний, рішучий, тощо. Визначення методів роботи для найбільш повного розкриття змісту музики.

Тема № 5. Розвиток ансамблевого відчуття, досягнення динамічної, тембральної та агогічної збалансованості звучання ансамблю.

Оптимальне співвідношення динамічних і темпових нюансів виконання партії супроводу з характером звучання партії іншого музичного інструменту.

Поняття про динамічний діапазон, його особливості при грі в ансамблі. Досягнення звукового балансу між партіями учасників ансамблю.

Спільність розуміння і відчуття темпу – одна з найнеобхідніших умов успішного ансамблю.

Ансамблева єдність і способи її досягнення: синхронність при взятті і знятті звуку; узгодженість прийомів звуковидобування; спільне відчуття метро-ритмічної пульсації.

Тема № 6. Узгодження виконавцями інтерпретації музичного твору.

Обговорення з партнером виконавського плану твору: спільність цезур; суть музичної інтонації; творчий синтез партії фортепіано та іншої інструментальної партії; дотримання єдності ритмічного пульсу.

Досягнення спільності інтерпретації музичного твору (партнери по ансамблю однаково мислять, разом дихають та емоційно переживають).

Тема № 7. Підготовка до публічного виконання.

Репетиційна форма роботи. Психологічне і фізіологічне налаштування до концертного виступу, уміння сконцентруватись, зібратись, активізуватись. Здатність керувати емоціями. Вправи на подолання хвилювання.

Рекомендована література

Основна: 3, 5, 6

Додаткова: 2, 6, 8

Змістовий модуль № 4. Робота над пісенним репертуаром для дітей дошкільного та шкільного віку.

Тема № 1. Музика як засіб протидії емоційному виснаженню під час війни

Мистецтво, творчість — це один з видів духовної зброї під час війни. Зброї для психологічного захисту. Пензлем, словом, музичним інструментом озброїлись українські митці, щоб не тільки зберегти, але й поширити українську культуру.

Навіть у темні часи є місце для української пісні, адже це підіймає бойовий дух, заспокоює та нагадує, хто ми є.

Музика завжди була поруч з українським народом у важкі часи – люди співали, творили музику. І навіть у лиху годину в музиці, пісні знаходили розраду.

Тема № 2. Основні програмові вимоги музичного виховання дітей дошкільного і шкільного віку. Принципи добору музичних творів з огляду на сучасні події в Україні.

Зміст та структура «Програми розвитку дитини від народження до шести/семи років «Я у Світі» (2019р.)». Мета оновленої освітньої програми 2022 року. Музичне виховання як складова розвитку і збагачення особистого досвіду дитини.

Формування слухового досвіду, музичних здібностей, стимулювання інтересу до музичної діяльності, сприяння фізичному розвитку – основні завдання реалізації компетентнісного підходу до музичного виховання дітей дошкільного віку.

Усвідомлення при доборі музичного репертуару неможливості використання творів російських і білоруських митців через трагічні події, які тривають внаслідок російського вторгнення в Україну з 24 лютого 2022 р. Необхідність перегляду місця російського мистецтва в контексті мистецької освітньої галузі через те, що загарбники зневажили гуманістичні основи як російської класики, так і світового мистецтва. Все «російське» сьогодні викликає глибокий біль і закономірний спротив у серцях українців та людей світу, адже мистецтво має надихати людей на красу і гармонію, на мир і добро.

Тема № 3. Особливості роботи акомпаніатора над дошкільним пісенним репертуаром.

Методи роботи над пісенним репертуаром.

Аналіз вокальної партії дитячої пісні – діапазон, інтонація, напрям руху мелодії, ритм, лад. Аналіз інструментального супроводу – художня цінність, виразність, доступність сприймання.

Відповідність пісенного репертуару віковим особливостям музичного розвитку дитини.

Розучування пісні дошкільного репертуару відповідної вікової групи.

Використання акомпаніаторських навичок в процесі освітньої діяльності на прикладі вивчених творів дошкільного пісенного репертуару.

Тема № 4. Мета і завдання навчання мистецтва у школі згідно з Типовою освітньою програмою НУШ 1-2 кл, 3-4 кл.

Мета навчання мистецтва у школі: всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- розвиток почуттєвої сфери учнів, набуття ними досвіду емоційно-естетичних переживань;
- пробудження інтересу до пізнання творів різних видів мистецтва, виховання гордості за здобутки рідного мистецтва й поваги до творчості інших етносів та народів;
- розвиток мистецьких здібностей, здатності самовираження й керування власними емоційними станами через мистецтво та різні види художньої творчості;
- усвідомлення значення мистецтва в житті людини.

Тема № 5. Концертмейстерські навички в роботі над шкільним репертуаром (для соліста, ансамблю, хору).

Застосування основних концертмейстерських навичок при вивченні пісенного репертуару в школі: знання програмового репертуару, демонстрація пісні, спів під власний акомпанемент, теоретичний і виконавський аналіз пісенного твору і його вивчення з учнями.

Читання з аркуша, транспонування, спрощення нотного тексту – необхідні концертмейстерські навички в роботі над шкільним репертуаром.

Тема № 6. Поєднання акомпаніаторських навичок з елементами диригентської техніки.

Формування навичок поєднання музично-виконавських дій з показом моментів вступу (ауфтакт). Координація власних рухів. Емоційне відтворення концертмейстером характеру музичного образу.

Виконання акомпанементу лівою рукою з одночасним тактуванням правою.

Формування умінь розділяти увагу на велику кількість об'єктів – зорове сприйняття, слуховий контроль, координація рухів.

Тема № 7. Реалізація творчого потенціалу майбутнього фахівця в галузі музично-педагогічної освіти в умовах педагогічної практики.

Використання концертмейстерських навичок під час проходження педагогічної практики.

Форми роботи: проведення музичного заняття, уроку музики; підготовка і проведення свят, розваг в дошкільному закладі; позакласна робота – організація хорового колективу, робота з ансамблем, індивідуальна робота з обдарованими дітьми; підготовка святкових концертів. Самостійний підбір студентами творів. Ескізне опрацювання.

Рекомендована література

Основна: 2, 4,

Додаткова: 3, 4, 5, 7, 8

Змістовий модуль № 5. Закріплення концертмейстерських навичок.

Транспонування, читання нот з листа, гармонізація та спрощення нотного тексту

Тема № 1. Удосконалення концертмейстерських навичок – важлива складова професійної компетентності вчителя музики та музичного керівника.

Формування та удосконалення концертмейстерських навичок, визначення їх місця і ролі в майбутній педагогічній діяльності. Закріплення виконавських навичок володіння звуковидобуванням. Розвиток технічних умінь і навичок. Виховання виконавської майстерності.

Закріплення навиків аналізу музичного тексту, закріплення навичок виконання пісні під власний супровід. Розучування романсу і пісні з більш складним акомпанементом.

Тема № 2. Засвоєння узагальнених фактурних формул як метод навчання читання нот з листа.

Основні вимоги для удосконалення навичок читання з листа:

- оволодіння системою нотного запису;
- оволодіння технікою прискореного читання нот;
- структуровано осмислене сприйняття тексту;
- швидкість і точність моторної реакції;
- здатність наперед визначати розгортання музичного тексту.

Формування навичок розпізнавання найбільш розповсюджених типових мелодійних та гармонійних зворотів. Акордові стереотипи в акомпанементі.

Диференціація рівнів фактури (першочерговість мелодичного голосу в загальній звуковій тканині).

Тема № 3. Значення аплікатури в формування навичок читання нот з листа.

Формування у студентів власного ставлення до виконавчих завдань через усвідомлення аплікатурних принципів.

Поняття «аплікатура»: *apliko* (італ.) – прикладання, спосіб розташування та порядок чергування пальців при грі на інструменті.

Основні аплікатурні принципи. Виховання елементарних аплікатурних навичок (засвоєння в різноманітних позиційних формулах, гамах, арпеджіо, акордах).

Самостійний підбір аплікатури при ескізному вивченні творів.

Повторення аплікатурних варіантів в заданих прикладах з метою доведення до автоматизму виконання.

Тема № 4. Практичне значення транспонування музичного твору. Основні види транспонування.

Формування навичок транспонування як важливий фактор загального музичного розвитку студента. Практичне значення: (transponieren (лат.) – переміщати, переміщати) – переміщення музичного твору або його частини, пристосування до зручного виконання.

Види транспонування.

Тема № 5. Транспонування пісенного репертуару.

Оволодіння прийомами і методами транспонування.

Основні вимоги до транспонування:

- визначення основної тональності;
- визначення акорду, в межах якого проходить мелодична лінія;
- осмислення тривалості звучання акордів;
- фактурна частота гармонічних змін;
- аналіз інтервального співвідношення звуків мелодії, аналіз гармонічних функцій.

Виконання сукупності гармонічних вправ (в секвентному розвитку правою і лівою руками), виконання послідовності акордів від заданих звуків).

Транспонування на $\frac{1}{2}$ тону вгору чи вниз вокальної партії пісень шкільного репертуару.

Тема № 6. Навички підбору мелодії на слух. Гармонізація акомпанементу за заданими гармонічними формулами.

Розвиток умінь самостійно підібрати мелодію по слуху і розгорнутий акомпанемент до неї.

Процес підбору по слуху:

- визначення плану твору, його стилістики і жанру, виокремлення головних елементів супроводу;
- фактурне оформлення мелодії;
- збагачення мелодії у правій руці відповідно до певних жанрових особливостей (підголоски, подвійні ноти);
- партія лівої руки ділиться на бас-акорд, розкладається на гармонічні фігурації.

Підбір по слуху знайомої мелодії і спрощеного акомпанементу до неї за заданими гармонічними формулами.

Тема № 7. Формування навичок та умінь створення адаптованого, спрощеного нотного тексту програмових музичних творів.

Адаптування – створення спрощеного акомпанементу твору дошкільного чи шкільного репертуару. Основні принципи адаптування:

- збереження художнього змісту твору, стильових ознак творчості композитора;
- рельєфне виконання мелодії в загальній фактурі;
- створення зручної для виконання інструментального супроводу.

Незмінність характеру музичного образу, засобів виразності – мелодії, гармонії, ладу, ритму, динаміки, фразування в результаті спрощення нотного тексту. Зміна фактурного викладу.

Рекомендована література

Основна 1, 2, 3, 4, 5, 6

Додаткова 1, 2, 6, 7, 8

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Залік, III курс, 5 семестр

№ п/ п	Види діяльності	Макс.кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
			Кількість одиниць	Макс.к-ть балів	Кількість одиниць	Макс.к-ть балів	Кількість одиниць	Макс.к-ть балів
1.	Робота на практичному занятті	10	15	150	15	150	9	90
2.	Виконання завдань для самот. роботи	-	-	-	-	-	-	-
3.	Відвідування практичних занять	1	15	15	15	15	9	9
Разом			-	165	-	165	-	99
Розрахунок балів на залік у 5 семестрі (1-3 модуль):								
Максимальна кількість балів: 429								
Коефіцієнт: 4,29								

Екзамен, IV курс, 7 семестр

№ п/ п	Види діяльності	Макс.кількість балів за одиницю	Модуль 4		Модуль 5	
			Кількість одиниць	Макс.к-ть балів	Кількість одиниць	Макс.к-ть балів
1.	Робота на практичному занятті	10	9	90	10	100
2.	Виконання завдань для самот. роботи	5	-	-	2	10
3.	Відвідування практичних занять	1	9	9	10	10
Разом			-	99	-	120
Розрахунок балів на екзамен у 7 семестрі (4-5 модуль):						
Максимальна кількість балів: 219						
Коефіцієнт: 3,65						

6.2.Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль № 5

Закріплення концертмейстерських навичок. Транспонування, читання нот з листа, гармонізація та спрощення нотного тексту

Тема № 5. Транспонування пісенного репертуару. (2 год.)

1. Опрацювання теми: «Види транспонування. Способи транспонування». Формування практичних умінь і навичок транспонування.
2. Транспонування однієї дошкільної та однієї шкільної пісні (запис нотного тексту та виконання на інструменті).

Тема № 6. Навички підбору мелодії на слух. Гармонізація акомпанементу за заданими гармонічними формулами. (2 год.)

1. Послідовність дій при підборі музичного матеріалу на слух.
2. Підбір мелодії відомої дитячої пісні, визначення тональності, розміру, ритмічного малюнку вокальної партії.
3. Підбір акомпанементу. Визначення логіки ритмічного розвитку, гармонічної послідовності.
4. Гармонізація акомпанементу знайомих пісень за заданими нескладними гармонічними формулами (T-S-D-T) та їх різновидами.

Оцінювання самостійної роботи

Змістовий модуль № 5:

Закріплення концертмейстерських навичок. Транспонування, читання нот з листа, гармонізація та спрощення нотного тексту.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Контроль	Кількість балів
1	Транспонування пісенного репертуару	2	Практичне заняття	5
2	Навички підбору мелодії на слух. Гармонізація акомпанементу за заданими гармонічними формулами	2	Практичне заняття	5
	Всього:	4		10

Програмні вимоги

III курс

Модуль 3: Формування концертмейстерських компетентностей в процесі роботи над інструментальними творами.

Оволодіння навичками ансамблевої гри, знання виконавських можливостей інструментів, яким акомпануєш, вміння слухати свого партнера, узгоджувати з ним план виконання твору, уміння швидко орієнтуватися в нотному тексті.

Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності твору. Уміння визначати головне і другорядне. Виховувати виконавські навички, домагаючись продуманого та яскравого ансамблевого виконання.

Модуль 4: Робота над пісенним репертуаром для дітей дошкільного та шкільного віку.

У процесі вивчення музичного твору шкільного або дошкільного репертуару розвивати самостійність та ініціативність студента, пропонувати нескладні твори для самостійного вивчення. Читання з листа більш складних за фактурою творів, транспонування на пів тона вгору-вниз. Гармонізація мелодії з елементами імпровізації.

Здатність акомпанувати солісту, ансамблю та учнівському хору відповідно до конкретних завдань професійної музично-педагогічної діяльності.

IV курс

Модуль 5: Закріплення концертмейстерських навичок , умінь гармонізації та спрощення нотного тексту

Виконання романсів, арій, солоспівів із складною фактурою акомпанементу. Закріплення виконавських навичок, володіння звуковидобуванням в творах різних стилів, жанрів, форм. Закріплення навичок виконання пісні під власний супровід. Спрощення та ускладнення фактури акомпанементу. Закріплення навичок імпровізації на задану тему, вміння змінювати фактуру, ритмічну основу супроводу тощо. Гармонізація мелодії з використанням елементів імпровізації, одночасне виконання мелодії та акомпанементу. Удосконалення техніки читання нот з листа зі складним ритмом, модуляцією. Транспонування шкільних пісень на пів тона, 1 тон вгору і вниз.

Надання особливої уваги самостійній роботі, розвивати вміння самостійно визначати та реалізовувати виконавські завдання.

6.3. Форми контролю та критерії оцінювання

Оцінювання роботи студентів здійснюється шляхом **поточного** контролю.

Поточний контроль оцінює роботу студента на практичному занятті та його самостійну роботу за такими критеріями:

- попереднє оцінювання (діагностика рівнів музично-естетичного та фахового розвитку, з'ясування індивідуальних особливостей та здібностей студента);
- оцінка самостійної підготовки студента до заняття;
- оцінювання активності й результативності роботи студента протягом аудиторного заняття;
- оцінювання процесу та результату опанування студентом проблемних завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- поточне оцінювання готовності студента до контрольних заходів з урахуванням здатності до самоаналізу, самооцінки і самоконтролю.

Залік – вид контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного та підсумкового контролю, самостійного опрацювання та відвідування занять протягом терміну вивчення навчальної дисципліни. Передбачає виконання двох творів:

- інструментальний твір для ансамблевого виконання;
- твір з дошкільного або шкільного репертуару.

Екзамен - передбачає концертне виконання індивідуальної екзаменаційної програми, яка складається з двох творів:

- класичний романс, солоспів або авторська українська пісня;
- пісня з педагогічного репертуару.

Виконання студентом програми демонструє набуті професійні компетентності, володіння практичними акомпаніаторськими навичками. Основним критерієм оцінювання виступу студента є вірне відтворення авторського тексту, художня та емоційна виразність, володіння технічними навичками гри на фортепіано. При цьому слід враховувати присутність виконавської культури студента, рівень його музичного мислення, динаміку його особистих досягнень на шляху просування до виконавської майстерності.

6.4. Шкала оцінювання поточного контролю

№п/п	Рейтингові бали (визначає викладач)	Критерії оцінювання
1	9-10	Високий рівень самостійної підготовки до занять. Активність і результативність роботи студента протягом заняття. Здатність виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно поєднувати теоретичні і практичні знання.
2	7-8	Якісна самостійна підготовка до занять з незначними недоліками. Розуміння змісту практичних завдань. Недостатня активність, ініціативність та результативність студента в процесі заняття.
3	5-6	Середній рівень самостійної підготовки до занять. Пасивність на занятті, неспроможність до обґрунтування, аргументації, самоаналізу та самоконтролю. В практичній роботі допускаються суттєві неточності та помилки. Недостатня результативність праці.
4	3-4	Низький рівень самостійної підготовки до занять. Недостатність теоретичних знань і практичних умінь. Пасивність на занятті, нездатність до опанування проблемних завдань.
5	1-2	Відсутність самостійної підготовки до занять, активності та результативності роботи студента протягом заняття. Неспроможність виконувати необхідні практичні завдання, невміння робити узагальнення і висновки.

6.5. Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів на екзамені

Бали	Оцінка	Визначення
36-40	Відмінно	Довершене художнє виконання програмових творів, демонстрування найвищого рівня професійних компетентностей. Майстерне розкриття всієї глибини авторського задуму, яскрава реалізація артистичного та виконавського потенціалу.
33-35	Дуже добре	Переконлива інтерперетація творів вище середнього рівня досконалості з незначними помилками. Високий рівень компетентності, володіння акомпаніаторськими навичками.
30-32	Добре	Програма опанована, виявлено необхідної рівень концертмейстерських компетентностей, але присутні незначні стилістичні похибки з деякими порушеннями авторського тексту.
27-29	Задовільно	Програма виконана, але зі значною кількістю технічних та змістовних недоліків, що знижують рівень компетентностей до середнього.
24-26	Достатньо	Виступ задовольняє мінімальні вимоги до академічного виконання музичних творів на низькому рівні професійних компетентностей. Присутні текстові, інтонаційні, артикуляційні та інші недоліки.
1-23	Незадовільно	Відсутність цілісного виконання програми; значні художньо-технічні недоліки, що не задовольняє мінімальних вимог до необхідного рівня компетентності.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 100-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Значення оцінки
90-100	A	Відмінно. Високий рівень концертмейстерських компетентностей, володіння методикою акомпанування, гри в ансамблі, роботи над творами класичного і дитячого вокального репертуару.
82-89	B	Дуже добре. Достатній рівень концертмейстерських компетентностей. Готовність до концертно-виконавської діяльності.
75-81	C	Добре. Достатній рівень концертмейстерських компетентностей, навичок акомпанування солісту, ансамблю, хору, учнівському класу з урахуванням особливостей кожного з видів супроводу.
69-74	D	Задовільно. Середній рівень концертмейстерських компетентностей, володіння методикою акомпанування. Посередні навички акомпанування, транспонування, інтерпретації музичних творів.
60-68	E	Достатньо. Низький рівень концертмейстерських компетентностей. Технічно недосконале виконання музичних творів. Непереконлива образно-емоційна інтерпретація.
35-59	FX	Незадовільно. Недостатній рівень володіння концертмейстерськими компетентностями, навичками акомпанування, читання нот з листа, інтерпретації музичних творів.
1-34	F	Незадовільно. Недостатній рівень володіння концертмейстерськими компетентностями. Відсутність навичок концертно-виконавської діяльності.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Акомпанемент»

Модулі	Змістовий модуль № 3								
Назва модуля	Формування концертмейстерських компетентностей в процесі роботи над інструментальними творами.								
Заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Практич (18 год.)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Теми практич. занять	Ансамбль як одна із складових концертмейстерської роботи.	Особливості виконання фортепіанної партії в роботі зі струнниками.	Особливості акомпанування музикантам-духовикам.	Аналіз фактури акомпанементу, стилєвих, жанрових особливостей музичного твору.	Розвиток ансамблевого відчуття, досягнення динамічної, тембральної та агогічної збалансованості звучання ансамблю.	Узгодження виконавцями інтерпретації музичного твору	Підготовка до публічного виступу		
Підгот.і складання підсумк.контролю		2 год.	2год.	2 год.	2 год.	2 год.	2 год.	2 год.	
Вид підс. контролю								Залік	

Модулі	Змістовий модуль 4								
Назва модуля	Робота над пісенним репертуаром для дітей дошкільного та шкільного віку								
Заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Практ. заняття (18 год.)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Теми практич. занять	Музика як засіб протидії емоційному виснаженню під час війни	Основні програмові вимоги музичного виховання дітей дошкільного і шкільного віку	Особливості роботи акомпаніатора над дошкільним пісенним репертуаром	Мета і завдання навчання мистецтва у школі згідно з Типовою освітньою програмою НУШ 1-2 кл, 3-4 кл.	Концертмейстерські навички в роботі над шкільним пісенним репертуаром (для соліста, ансамблю, хору)		Поєднання акомпаніаторських навиків з елементами диригентської техніки	Реалізація творчого потенціалу майбутнього фахівця в галузі музично-педагогічної освіти в умовах педагогічної практики	
Підгот.і складання підсумк.контролю	2 год.		2 год.	2 год.	2 год.		2 год.	2 год.	

2	Змістовий модуль № 5						
Назва модуля	Закріплення концертмейстерських навичок. Транспонування, читання з листа, гармонізація та спрощення нотного тексту						
Практич. заняття (20 год.)	2	4	2	2	2	4	4
Теми практичних занять	Удосконалення концертмейстерських навичок – важл. складова проф. компетентності вчителя музики та муз. керівника	Засвоєння узагальнених фактурних формул як метод навчання читання нот з листа	Значення аплікатури в формуванні навичок читання нот з листа	Практичне значення транспонування музичного твору. Основні види транспонування	Транспонування пісенного репертуару	Навички підбору мелодії на слух. Гармонізація акомпанементу за заданими гармонічними формулами	Формування навичок та умінь створення адаптованого, спрощеного нотного тексту програмових музичних творів
Самост. робота					2 год	2 год	
Підгот. до підс. контролю			2 год.		2 год.		2 год.
Підс. контроль							Екзамен

8. Рекомендована література

Основна

1. Карташова Ж.Ю. Концертмейстерський клас: навчально-методичний посібник. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. - 247 с.
2. Михалюк А.М. Формування виконавської культури майбутніх учителів музики засобами українського фортепіанного мистецтва: навчально-методичний посібник/ А.М.Михалюк.-К.:Видавництво Ліра-К, 2016.-220с.
3. Опарик Л.М. Теорія і методика читання музики з листа в класі фортепіано. Методичні рекомендації. – Київ, 2010.
4. Шелестова Е, Чикаренко М. "Перлини українського фортепіанного ансамблю".-К., Музична Україна, 2016.-80с.
5. Концертмейстерський клас : методичні рекомендації до робочої програми навчальної дисципліни / Укладач Людмила Василівна Гордійчук. – Луцьк : Ключі, 2018. – 20 с.
6. Теорія і практика акомпанементу: [навчально-методичний посібник до курсу «Концертмейстерський клас» та «Основи праці в студії» для студентів мистецьких спеціальностей] /Уклад.: І.Г. Стотика, Е.А. Власенко, Я.В. Сопіна, О.В. Стотика / Заг. ред. Стотики І.Г.- Мелітополь: МДПУ, 2018. - 127 с.

Додаткова

1. Мітлицька В.А., Гердова Т.С. Типологізація навчальних програм для студентів музично-педагогічних факультетів: Методичні рекомендації до практичних занять курсу «Концертмейстерський клас». – Мелітополь, 2003р.
2. Стотика І. Г. Діяльність концертмейстера та акомпаніатора: Методичні вказівки. - Мелітополь, 2000р.
3. Світайло С. В. Методика роботи з дитячим хоровим колективом : навч.- метод. посібник для студ. вищих навч. закладів III–IV рівня акредитації. – К. : Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. –140 с.
4. Я у світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років /О.П.Аксьонова, А.М.Аніщук, Л.В.Артемова [та інші]; наук. кер. О.Л.Кононенко. – Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. – 488 с.
5. Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років. /Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна [та ін.]; наук. кер. В.О. Огнев'юк. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. – 423 с.
6. Державний стандарт початкової освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87).
7. Типова освітня програма НУШ для початкової школи. Мистецтво (Музичне мистецтво). (Наказ МОН № 743 від 12 серпня 2022 року)
8. Акомпанемент та читання нот з аркуша: методичні рекомендації / Укладачі В. Кучерук, П. Шиманський. – Луцьк: Вежа-Друк, 2022.